

Innowacje oszczędne. Dojrzałość koncepcji w Polsce a bezpieczeństwo przedsiębiorstw

Przejdź do produktu na **ksiegarnia.beck.pl**

Wprowadzenie

Współcześnie znaczny odsetek przedsiębiorstw dąży do odniesienia sukcesu za sprawą wykreowania przewag konkurencyjnych. Dużym zainteresowaniem ich właścicieli i kadry menedżerskiej cieszą się w obecnych realiach społeczno-technologiczno-ekonomicznych procesy innowacyjne, którym przypisywana jest rola koła zamachowego dynamicznego, długofalowego rozwoju biznesu. Z tego też względu procesy innowacyjne traktuje się jako jedno z istotnych źródeł potencjału rynkowego. Jednakże, gdy się chce w poprawny sposób spożytkować możliwości, jakie działalność innowacyjna może zaoferować, konieczne jest odpowiednie dopasowanie specyfiki procesów innowacyjnych do profilu przedmiotowego danego przedsiębiorstwa, a także do jego możliwości oraz rzeczywistych potrzeb i ograniczeń (m.in. zasobowych i organizacyjnych). Obecnie nie powinno się ot tak po prostu (tj. bez pogłębionej refleksji, a wręcz zaawansowanej analizy biznesowej) rozpoczynać inwestycji w projekty o charakterze innowacyjnym, których zadaniem jest wykreować innowację i z powodzeniem wdrożyć ją na rynku. Przedsiębiorcy mają do dyspozycji bogaty wybór modeli kreowania innowacji oraz rodzajów tych ostatnich, gdzie każdy odznacza się odrębnymi uwarunkowaniami wdrożeniowymi, które należy spełnić, gdy się chce na innowacyjności skorzystać i dobrze spożytkować nadarzające się szanse. Innymi słowy, każdy z rodzajów innowacji jest inny i każdy rządzi się własnymi prawami. Stąd tak ważne jest dopasowanie modelu działalności innowacyjnej do warunków, w jakich działa przedsiębiorstwo, i do tego, jaką ma wizję rozwoju.

Jedną z zyskujących dziś na popularności – w skali globalnej – koncepcją są tzw. innowacje oszczędne (ang. *frugal innovations*)¹. Najprościej można je definiować jako innowacje skoncentrowane na uzasadnionym – racjonalnym i świadomym – redukowaniu kosztów przy jednoczesnym dostarczaniu użytkownikom minimalnej wymaganej funkcjonalności o wysokiej jakości [na podstawie: Bhatti, Basu, Barron, Ventresca, 2022, s. 118]. Ze względu na swoją specyfikę innowacje oszczędne rozwijają się dynamicznie głównie w krajach słabo rozwiniętych gospodarczo. Toteż w Polsce koncepcja ta nie dominuje i zaczyna dopiero zyskiwać uznanie. Warto także zaznaczyć, iż w gospodarkach rozwiniętych innowacje oszczędne przyjmują nieco prostszą (lżejszą) formę – przedsiębiorstwa nie spełniają wcale wszystkich atrybutów tej klasy innowacji, ani się nawet o to nie troszczą. Zainteresowanie tymi instrumentami w krajach wysoko rozwiniętych wynika z tego, że dysponują one względnie dużym potencjałem do kreowa-

¹ W monografii za terminy tożsame uznaje się: „koncepcja innowacji oszczędnych”, „działanie oszczędne”, a także „model działania oszczędnego”.

nia wyższej wartości dla użytkowników, jak i stanowią cenne narzędzie optymalizacji kosztowej – przyczyniając się finalnie do zwiększania zysków przy jednoczesnym spełnianiu ważnych potrzeb środowiskowych i społeczno-kulturowych. Przedsiębiorstwa działające w Polsce z powodzeniem mogą korzystać z tego modelu działania w obszarze kształtowania innowacyjności, a jednocześnie myśleć o zapewnianiu sobie szeroko rozumianego bezpieczeństwa, w tym zwiększaniu swojej odporności rynkowej.

W związku z powyższym zasadniczym celem tej monografii jest przedstawienie koncepcji innowacji oszczędnych ze szczególnym uwzględnieniem jej potencjału do zapewniania bezpieczeństwa stosującego ją przedsiębiorstwa. W monografii wyszczególniono dwa cele: poznawczy i utylitarny. **Cel poznawczy** koncentruje się na wskazaniu, jaka jest dojrzałość wdrażania idei innowacji oszczędnych w polskich przedsiębiorstwach realizujących działalność innowacyjną oraz powiązaniu tej dojrzałości z zapewnianiem bezpieczeństwa przedsiębiorstw innowacyjnych. Z kolei **cel utylitarny** odnosi się do wskazówek dla praktyki zarządzania w zakresie zapewniania bezpieczeństwa firm wdrażających procesy innowacyjne na podstawie założeń koncepcji innowacji oszczędnych.

Problematyka dotycząca powiązania specyfiki koncepcji innowacji oszczędnych z zapewnianiem bezpieczeństwa przedsiębiorstw innowacyjnych została zaprezentowana w trzech rozdziałach.

Rozdział pierwszy stanowi wprowadzenie w problematykę istoty innowacji oszczędnych. Rozwijane są tu przede wszystkim takie zagadnienia, jak uwarunkowania potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw, podstawowe atrybuty innowacji oszczędnych czy klasyfikacja i niektóre rodzaje omawianych tu modeli. Ważnym dopełnieniem rozważań zawartych w tej części monografii jest specyfikacja podstawowych poziomów dojrzałości realizacji innowacji oszczędnych oraz określenie roli i znaczenia innowacji oszczędnych w rozwoju przedsiębiorstw.

Rozdział drugi porusza problematykę umiejscowienia innowacji oszczędnych w systemie zapewniania bezpieczeństwa przedsiębiorstw. Omawiana jest tu zarówno istota bezpieczeństwa i najważniejsze uwarunkowania jego kształtowania, jak i specyfikacja podstawowych wymiarów bezpieczeństwa przedsiębiorstw innowacyjnych oraz identyfikacja kluczowych komponentów systemu bezpieczeństwa przedsiębiorstw tej klasy. Dopełnieniem rozważań jest wskazanie głównych wymagań procesowo-zasobowych innowacji oszczędnych, mających za zadanie wspierać zapewnianie bezpieczeństwa przedsiębiorstw.

W rozdziale trzecim przedstawiono wyniki badania empirycznego dotyczącego dojrzałości koncepcji innowacji oszczędnych w polskich przedsiębiorstwach i relacji tej koncepcji z procesami zapewniania ich bezpieczeństwa. W rozdziale wyeksponowano następujące zagadnienia: (1) percepcja i poziom bezpieczeństwa w przedsiębiorstwach innowacyjnych, (2) znaczenie czynników i działań związanych z wdrażaniem koncepcji innowacji oszczędnych, (3) dojrzałość założeń koncepcji innowacji oszczędnych na gruncie polskim, a także (4) relacja pomiędzy dojrzałością koncepcji innowacji oszczędnych w polskich przedsiębiorstwach a zapewnianiem ich bezpieczeństwa.

W każdym z rozdziałów znajdują się elementy dodatkowe w formie „pytań sprawdzających” i „problemów do rozważenia”. Pytania sprawdzające wprost nawiązują do problematyki omawianej w poszczególnych rozdziałach i mają za zadanie utrwalić wiedzę u Czytelnika. Z kolei problemy do rozważania wychodzą poza ramy merytoryczne rozdziałów i ukierunkowują tok myślenia Czytelnika na inne, powiązane zagadnienia, o których nie wspomniano w monografii, a nad którymi warto się zastanowić.

Ważnym komponentem książki jest również zakończenie, w którym Czytelnik znajdzie zarówno syntezę przeprowadzonych analiz teoretyczno-empirycznych, jak i wskazówki w zakresie zapewniania bezpieczeństwa przedsiębiorstw realizujących procesy innowacyjne zgodnie z założeniami koncepcji innowacji oszczędnych.

Na końcu znajdują się załączniki, w których zamieszczono szczegóły przeprowadzonych analiz ilościowych.

*

W tym miejscu chciałbym złożyć podziękowania Recenzentkom: Prof. Krystynie Poznańskiej ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie oraz Prof. Elżbiecie Skrzypek z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie za cenne uwagi i sugestie zmian. Dziękuję także Instytutowi Badawczemu IPC Sp. z o.o. z Wrocławia za wsparcie na etapie zbierania danych na potrzeby realizacji badania empirycznego. Podziękowania kieruję także w stronę Pracowników Instytutu Organizacji i Zarządzania (z Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie) za utwierdzenie mnie w słuszności wyboru podjętej problematyki badawczej.

Jacek Woźniak

Przejdź do księgarni →

ksiegarnia.beck.pl